

Oikaisuvaatimus / vahingonkorvaushakemus / julkisen vallan käyttöön liittyvä vahinko

Työllisyysaluelautakunta 03.09.2026 § 38
4962/03.06.02.03/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

lakimies Mika Mäkräinen, puh. 044 718 5012

työllisyyspalvelupäällikkö Salla Rönkkö, puh. 044 718 1590

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

työllisyysaluejohtaja Tiina Mäenpää

Työllisyysaluelautakunta hylkää tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pysyttää voimassa lakimiehen 1.7.2026 §:ssä 37 tekemän päätöksen.

Päätös

Merkittään että lakimies Mika Mäkräinen oli läsnä esittelemässä asiaa ja työllisyyspalvelupäällikkö Salla Rönkkö oli läsnä vastaamassa kysymyksiin ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Merkittään, että kaupunginhallituksen edustaja Teemu Backnäs poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Työllisyysaluelautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Lakimies on 1.7.2026 §:ssä 37 tehdyllä päätöksellä hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen päätöksestä tarkemmin ilmenevillä perusteilla. Päätöksen mukaan asiassa on jäänyt näyttämättä, että hakijaa olisi ohjattu tai neuvottu työllisyyspalvelujen taholta virheellisesti tai että viranomaistoiminnassa olisi laiminlyöty virkavelvollisuuksia tai toimittu muutoin lainvastaisesti. Asiassa on myös jäänyt näyttämättä, että hakijalle olisi aiheutunut kaupungin työllisyyspalveluiden virheelliseen tai puuteelliseen toimintaan syy-yhteydessä oleva vahingonkorvauslain mukainen taloudellinen vahinko, joten tehty vahingonkorvaushakemus on hylätty.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu lakimiehen päätöksen kumoamista ja tehdyn vahingonkorvaushakemuksen hyväksymistä hakemuksen mukaisesti.

Oikaisuvaatimuksen mukaan tehty päätös ei perustu oikeisiin tietoihin. Päätöksessä todetaan, etten olisi ennen työn aloittamista keskustellut työvoimaviranomaisen kanssa laskutuspalvelun kautta työskentelystäni tai selvittänyt sen vaikutuksia työttömyysturvaani.

Työvoimaviranomaisen asiakaskirjaukset osoittavat, että tästä asiasta on keskusteltu ennen yritystyöskentelyn aloittamista. Katson, että työvoimaviranomaisen minulle antama neuvonta oli puutteellista, kun selvitin sekä ennen yritystyön aloittamista että laskutuspalvelun kautta työskentelyni aikana sen vaikutuksia, erityisesti työttömyysturvaani. Viranhaltijapäätöksessä on todettu virheellisesti, etten ole yksilöinyt, milloin minua olisi neuvottu virheellisesti. Tarkkoja päivämääriä ei valitettavasti ole kahden vuoden takaa muistissani. Pyysin työvoimaviranomaiselta asiakastietojärjestelmäotteet, jotta voisin perustaa tämän oikaisuvaatimuksen mahdollisimman pitkälle työvoimaviranomaisen omiin kirjauksiin.

Olen ollut työvoimaviranomaiseen yhteydessä useita kertoja kesästä 2024 alkaen liittyen suunnittelemaani työskentelyyn laskutuspalvelun kautta sekä sen vaikutuksiin työttömyysturvaani. Haluan nostaa esiin erityisesti päivämäärät 18.6.2024 (liite 4), 4.7.2024 (liite 4) ja 30.10.2024 (liite 6). Nämä merkinnät osoittavat, että olin yhteydessä työvoimaviranomaiseen jo ennen työn aloittamista ja pyrin selvittämään etukäteen, miten suunnittelemani työskentely vaikuttaisi työttömyysturvaani. Pidän erityisesti 18.6.2024 tehtyä asiakaskirjausta merkittävänä. Siitä ilmenee, että olin ennen yritystyön aloittamista selvittämässä mahdollisuutta työskennellä laskutuspalvelun kautta ja että asiasta sovittiin jatkokeskustelu ennen työn alkamista. Tämä on ristiriidassa viranhaltijapäätöksen kanssa, jonka mukaan en olisi keskustellut asiasta työvoimaviranomaisen kanssa tai yrittänyt selvittää sen vaikutuksia etukäteen. Myös 4.7.2024 lähetetty tekstiviesti, jossa työllisyysneuvoja tiedustelee, olenko tehnyt ratkaisun laskutuspalveluyrityksen suhteen ja aloitanko työn 8.7., osoittaa, että työvoimaviranomainen oli tietoinen suunnittelemastani työn tekemisen muodosta jo ennen työn alkamista. Lisäksi 30.10.2024 kysyin vielä kirjallisesti: "Tehtävä ei ole kokoaikainen, eli osa aikaisena y-tunnuksettomana yrittäjänä nyt siellä jatkan käytännössä vuoden loppuun. Miten tämä vaikuttaa minun tilanteeseeni teidän suuntaan? Jos mitenkään?". Tämä osoittaa, että pyrin selvittämään yritystyöskentelyni vaikutuksia enkä toiminut asiaa välinpitämättömästi selvittämättä.

Haluan lisäksi tuoda esiin, että saamistani asiakastietojärjestelmäotteista en löytänyt merkintää kaikista niistä keskusteluista, jotka muistan käyneeni työvoimaviranomaisen kanssa. Muistan käyneeni kesällä 2024 työvoimaviranomaisen tiloissa kasvokkain keskustelun tulevasta perhetilanteestamme. Tuolloin oli jo tiedossa asiaan vaikuttavia seikkoja. Muistan kertoneeni asiasta avoimesti ja samalla kysyneeni neuvoa siihen, miten voisin jatkaa yritystyöskentelyä tilanteen rauhoittuessa vaarantamatta työttömyysturvaani.. En kuitenkaan löytänyt tästä tapaamisesta tai sen sisällöstä merkintää saamistani asiakastietojärjestelmäotteista. En voi varmuudella sanoa, ettei kirjausta olisi olemassa, mutta sitä ei ainakaan ollut niissä asiakirjoissa, jotka sain.

Pidän myös 30.10.2024 käytyä viestinvaihtoa erittäin merkittävänä. Tuolloin olin jatkamassa samaa osa-aikaista työtä laskutuspalvelun kautta ja kysyin työvoimaviranomaiselta suoraan: "Miten tämä vaikuttaa minun tilanteeseeni teidän suuntaan? Jos mitenkään?". Kysymys koski suoraan juuri sitä asiaa, jonka vaikutuksia olin pyrkinyt selvittämään. Halusin vielä ennen neljän kuukauden tarkastelujakson täyttymistä varmistaa, miten työskentelyni jatkaminen vaikuttaisi työttömyysturvaani. Asiakastietojärjestelmäotteista en kuitenkaan löytänyt merkintää siitä, että tähän kysymykseen olisi vastattu tai että kanssani olisi käyty keskustelua sen vaikutuksista. Minulle oli kerrottu neljän kuukauden tarkastelujaksosta, mutta työvoimaviranomainen kertoi, että kun yrittäjyys on osa-aikaista, oikeus

työttömyysetuuteen säilyy.

En ole missään vaiheessa odottanut työvoimaviranomaisen tekemän päätöksiä puolestani. Oma odotukseni on ollut, että kertomalla avoimesti tilanteestani ja suunnitelmistani saan käyttööni ne tiedot, joiden perusteella voin itse tehdä oikeita päätöksiä. Juuri tästä syystä kysyin vielä 30.10.2024 yritystyöskentelyni vaikutuksista. Viimeistään tässä vaiheessa olisin odottanut saavani tietoa myös niistä vaihtoehtoista, joita tilanteessani oli käytettävissä, sekä niiden vaikutuksista. Juuri tämän vuoksi olin yhteydessä työvoimaviranomaiseen. En tuntenut eri työn tekemisen muotojen vaikutuksia työttömyysturvaani, minkä vuoksi pyysin niistä neuvoa. Kerroin jatkavani osa-aikaista yritystyöskentelyä, mutta saamastani asiakirja-aineistosta ei ilmene, että kanssani olisi keskusteltu esimerkiksi mahdollisuudesta jatkaa työskentelyä työsuhteessa tai siitä, miten laskutuspalvelun kautta tehtävän yritystyön ja osa-aikaisen työsuhteisen työn erot olisivat vaikuttaneet työttömyysturvaani ja työnhakuvelvollisuuteeni.

Jos minulle olisi kerrottu, että osa-aikaisen työn jatkaminen työsuhteessa olisi säilyttänyt oikeuteni soviteltuun työttömyyspäivärahaan ja samalla keventänyt työnhakuvelvollisuuttani neljästä työnhakutoimesta kuukaudessa yhteen työnhakutoimeen 12 viikon aikana, olisin luonnollisesti arvioinut tilannetta aivan toisin ennen kuin päätin jatkaa työskentelyä laskutuspalvelun kautta. Minut katsottiin takautuvasti 1.11.2024 alkaen päätoimiseksi yrittäjäksi neljän kuukauden tarkastelujakson täyttymisen vuoksi, minkä seurauksena menetin oikeuden soviteltuun työttömyyspäivärahaan. Juuri tämä oli se konkreettinen taloudellinen vahinko, jonka pyrin välttämään kysymällä etukäteen työskentelyni vaikutuksista.

Koko tapahtumaketjun ajan lähtökohtani oli toimia oikein. En pyrkinyt kiertämään sääntöjä enkä etsimään tapaa säilyttää etuuksia vastoin lainsäädäntöä. Päinvastoin hakeuduin useaan otteeseen työvoimaviranomaisen neuvontaan juuri siksi, että halusin varmistaa toimintani olevan oikeaa ennen päätösten tekemistä. Tämän vuoksi pidän vaikeasti ymmärrettävänä väitettä, jonka mukaan en olisi selvittänyt työskentelyni vaikutuksia etukäteen. Juuri sitä olin koko ajan tekemässä.

Pyydän lautakuntaa arvioimaan, onko korvaushakemuksen hylkääminen perusteltua tilanteessa, jossa työvoimaviranomaisen omatkin asiakaskirjaukset osoittavat, että olin keskustellut asiasta heidän kanssaan ennen laskutuspalvelun kautta työskentelyn aloittamista, ennen työn jatkamista sekä juuri ennen sen taloudellisen seurauksen toteutumista, jonka pyrin kysymyksilläni välttämään.

Tässä asiassa ei ole kysymys siitä, olisiko lopputulos voinut olla sama myös oikean ja riittävän neuvonnan jälkeen. Kysymys on siitä, oliko työvoimaviranomaisen neuvonta riittävää ja oliko minulla mahdollisuus tehdä ratkaisuni riittävien tietojen perusteella. Pyydän tämän vuoksi lautakuntaa arvioimaan uudelleen, perustuuko viranhaltijapäätös oikeisiin tosiseikkoihin ja onko korvaushakemukseni hylkääminen näissä olosuhteissa perusteltua. Asiakkaan näkökulmasta tämä on ongelmallista, sillä samanlaisessa tilanteessa olevien työnhakijoiden tulisi voida luottaa saavansa yhdenmukaista ja oikeaa neuvontaa riippumatta siitä, kenen virkailijan kanssa he asioivat.

Merkitään

Asiassa on toimitettu oikaisuvaatimuksen liitteinä uusia asiakirjoja, jotka otetaan tarvittavalla tavalla huomioon tätä asiaa ratkaistaessa.

Saadut selvitykset

Palveluesihenkilö on antanut asiassa lisäselvityksen.

Sovellettavat säännökset

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen, jollei siitä, mitä tässä laissa säädetään, muuta johdu.

Mainitun lain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Sama korvausvelvollisuus on muulla yhteisöllä, joka lain, asetuksen tai lakiin sisältyvän valtuutuksen perusteella hoitaa julkista tehtävää.

Mainitun pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa säädetty vastuu yhteisöllä on kuitenkin vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 4 §:n mukaan, jos valtion tai kunnan viranomaisen virheellisen ratkaisun johdosta vahinkoa kärsinyt on pätevältä syyttä jättänyt hakematta muutosta siihen, ei hänellä ole oikeutta saada valtiolta tai kunnalta korvausta vahingosta, jolta hän hakemalla muutosta olisi voinut välttyä.

Vahingonkorvauslain 4 luvun 2 §:n mukaan virkamies vastaa virassaan virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttamastaan vahingosta tämän luvun 1 §:ssä mainittujen perusteiden mukaisesti. Mainitun luvun 1 §:n mukaan vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut olosuhteet. Jos työntekijän viaksi jää vain lievä tuottamus, ei vahingonkorvausta ole tuomittava.

Vahingonkorvauslain 5 luvun 1 §:n 2. virkkeen mukaan milloin vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla tai julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan, jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Hallintolain 20 §:n mukaan hallintoasia tulee vireille, kun asian vireille panemiseksi tarkoitettu asiakirja on saapunut toimivaltaiseen viranomaiseen tai kun asia on sille suullisen vireillepanon yhteydessä esitetty ja käsittelyn aloittamiseksi tarvittavat tiedot on kirjattu.

Hallintolain 22 §:n mukaan, jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on kehotettava lähettäjää määräajassa täydentämään asiakirjaa, jollei se ole tarpeetonta asian ratkaisemiseksi. Asiakirjan lähettäjälle on ilmoitettava, miten asiakirjaa on täydennettävä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan viranomaiseen saapunutta asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä ja eheyttä ole syytä epäillä. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan asianosainen voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja.

Hallintolain 64 §:n 1 momentin mukaan mukaisesti hallintoasiassa kukin vastaa omista kuluistaan.

Arviointia ja johtopäätökset

Lakimiehen päätöksestä ilmenee (1.7.2026 § 37), että korvausvelvollisuuden syntymisen yhtenä edellytyksenä on, että on olemassa korvausvelvollisuuden peruste. Lisäksi vahingon on oltava syy-yhteydessä korvausvastuuseen johtavaan tekoon, toimintaan tai laiminlyöntiin, jota korvaussäännösten soveltamisessa edellytetään. Välttämätön syy tarkoittaa seikkaa, jota ilman seurausta ei olisi syntynyt. Lisäksi vahingonkorvauslain mukainen korvausvastuu syntyy, mikä vahingon kärsinyt taho näyttää vahingon aiheutuneen ja sen, kuka tai mikä taho on vastuussa vahingosta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä häntä koskevia työvoimaviranomaisen rekisteriin merkittyjä tietoja. Vaikka mainittujen asiakirjojen perusteella voidaan todeta ajankohdat, jolloin oikaisuvaatimuksen tekijä oli ollut yhteydessä työvoimaviranomaiseen, rekisteritiedoista ei ilmene tarkemmin oikaisuvaatimuksen tekijän ja työvoimaviranomaisen välillä käytyjen keskustelujen tai oikaisuvaatimuksen tekijälle annettujen ohjeiden tai neuvojen tarkempi sisältö. Tämän vuoksi asiassa ei ole tapahtunut sellaista asiavirhettä, johon perustuen lakimiehen tekemä päätös tulisi kumota asiavirheenä hallintolain mukaisesti uuteen selvitykseen perustuen.

Asiassa on riidatonta, että oikaisuvaatimuksen tekijä on ollut työvoimaviranomaisen asiakas ja hänen ja työvoimaviranomaisen välillä on käyty oikaisuvaatimuksen liitteestä tarkemmin ilmeneviä yhteydenottoja. Riidatonta on myös se, että oikaisuvaatimuksen tekijä on ottanut 17.6.2024 työvoimaviranomaiseen verkkoyhteyden kautta yhteyttä ja yhteydenoton aiheena on mainittu yrittäjyys. Lisäksi riidatonta on se, että työvoimaviranomainen on kirjannut rekisteritietoihin 18.6.2024, että asiakkaan tekemään yhteydenottoon liittyen asiakas miettii työskentelyään. Vielä riidatonta on se, että rekisteritietojen merkintöjen mukaan työvoimaviranomainen on tiedustellut oikaisuvaatimuksen tekijältä, vieläkö hän mietti laskutuspalveluyrityksen käyttämistä.

Pelkästään se seikka, että oikaisuvaatimuksen tekijä on ottanut yhteyttä työvoimaviranomaiseen mahdolliseen yrittäjyyteen liittyen ei osoita, miten oikaisuvaatimuksen tekijää on tältä osin viranomaisen taholta ohjattu tai neuvottu tai onko häntä neuvottu virheellisesti tai puutteellisesti toimimaan tietyllä tavalla.

Työvoimaviranomaisen virkavastuulla on tarjota niitä palveluita, joita työvoimaviranomaisen tehtäviin kuuluu. Käytännössä nämä palvelut liittyvät työnhakuun sekä velvollisuuteen tehdä arvio yritystoiminnan sivu- tai päätoimisuudesta ja antaa yrittäjyydestä työttömyyskassalle sitova työvoimapoliittinen lausunto.

Palveluesihenkilön lisäselvityksen mukaan työvoimaviranomaisen asiakastietojärjestelmän kirjauksista ei ilmene, että oikaisuvaatimuksen tekijälle työvoimaviranomaisen taholta annettu neuvonta olisi ollut virheellistä.

Työvoimaviranomainen ei voi päättää asiakkaan puolesta ryhtyykö asiakas yrittäjäksi ja missä laajuudessa yritystoimintaa tullaan mahdollisesti harjoittamaan. Oikaisuvaatimuksen tekijä on siten itsenäisesti päättänyt sen, ryhtyykö hän yrittäjäksi vai ei, milloin hän ryhtyy yrittäjäksi sekä missä laajuudessa hän harjoittaa yritystoimintaa.

Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijä on tiennyt tai ainakin hänen olisi tullut tietää, että mahdollisella yrittäjyydellä voi olla suoranaisia vaikutuksia hänelle ammattiliiton työttömyyskassan jäsenyyden perusteella suoritettaviin työttömyysetuuksiin. Työvoimaviranomaisen vastuulla ei siten ole ollut ohjata tai neuvoa tai jopa oikeudellisesti sitovalla tavalla päättää, miten oikaisuvaatimuksen tekijän tulisi tai olisi tullut toimia yrittäjyyden suhteen. Mainittua näkemystä tukee myös asiakastietojen 4.7.2024 tehty kirjaus, jossa työvoimaviranomainen on ainoastaan pyrkinyt selvittämään, onko yrittäjyys ko. tavalla aloitettu vai ei. Mainittua tiedustelua ei voida pitää miltei osin virheellisenä työvoimaviranomaisen neuvontana, kun otetaan huomioon, että kaikesta yritystoiminnasta on velvollisuus ilmoittaa työvoimaviranomaiselle.

Edellä lausutut seikat huomioon ottaen asiassa on jäänyt edelleen näyttämättä, että oikaisuvaatimuksen tekijää olisi ohjattu tai neuvottu työvoimaviranomaisen taholta puutteellisesti tai virheellisesti. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt, että hänelle olisi aiheutunut viranomaisen virheelliseen tai puutteelliseen neuvontaan tai muuhun toimintaan syy-yhteydessä oleva taloudellinen vahinko, joka ei ole vahingonkorvauslain mukaisesti syy-yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon, eikä asiassa ole myöskään esitetty erityisen painavia syitä mainitun vahingon korvaamiseksi. Näin ollen tehty oikaisuvaatimus tulee hylätä kokonaisuudessaan perusteettomana ja lakimiehen 1.7.2026 § 37 tekemä päätös tulee pysyttää voimassa.

Sovellettavat säännökset

Perusteluissa mainitut

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 § 9 kohta

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskeva asia (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet 4962/2026 Viranhaltijapäätös 1.7.2026 § 37 (osittain salassa pidettävä JulkL 24.1 § kohta 25)
4926/2026 Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen 1.7.2026 § 37 (salassa pidettävä, JulkL 24.1 §:n kohta 25)
4962/2026 Lisäselvitys oikaisuvaatimukseen (salassa pidettävä, JulkL 24.1 §:n kohta 25)
4962/2026 Oikaisuvaatimuksen lisäselvityksen liite / Korkeasti koulutettujen työttömyyskassa (KOKO), ohjeistus